

Memo

Aan: Leden CVA
 Van: (10)(2e) SVB
 Datum: 19-03-2020
 Stuknummer: CVA/2020-010

Betreft: Socialezekerheidsgevolgen van tijdelijke wijzigingen in het grensoverschrijdende werkpatroon in de EU door de genomen Covid-19 maatregelen

Ter accordering

De SVB vindt het belangrijk dat de tijdelijke maatregelen als gevolg van het Coronavirus niet leiden tot onvoorziene en onbedoelde wijzigingen in de verzekeringspositie van werkenden binnen de EU. Dit om te voorkomen dat werkenden zich hierover ook zorgen maken en eventueel juist in deze periode geconfronteerd worden met een wijziging in hun medische zorg.

De SVB verzoekt:

- de leden van de CVA akkoord te gaan met het voorstel van de SVB om te besluiten dat de tijdelijke maatregelen die het Kabinet heeft genomen ter bestrijding van het Covid-19 virus geen gevolgen hebben voor de verzekeringspositie van personen die grensoverschrijdende werkzaamheden verrichten in de Europese Unie, de Europese Economische Ruimte en Zwitserland. Dat betekent dat als het werkpatroon louter door deze tijdelijke maatregelen is gewijzigd of wijzigt, gedurende deze periode als fictie uit te gaan van de werksituatie zoals die direct voorafgaand aan de noodmaatregelen was. Deze fictie wordt voortgezet bij een eventuele verlenging van de Coronamaatregelen.
- de leden van de CVA akkoord te gaan met het voorstel van de SVB om in geval van detachering de periode van een wijziging in het werkpatroon door de tijdelijke maatregelen in verband met Corona (ook in geval van een eventuele verlenging), in beginsel te beschouwen als een korte onderbreking die geen gevolgen heeft voor lopende detacheringen.
- het ministerie van SZW contact het leggen met Frankrijk om aan te sluiten bij het reeds door Frankrijk genomen initiatief om samen met een aantal lidstaten op te trekken voor afstemming van eventuele aanvullende maatregelen die nodig zijn voor de socialezekerheidscoördinatie.

Na instemming van de CVA met de hiervoor vermelde voorstellen en accordering van de notitie door de Raad van Bestuur van de SVB, zal de SVB in het kader van de informatievoorziening aan personen in een grensoverschrijdende situatie een bericht op haar website plaatsen.

Kabinetsmaatregel over werken

Op 12 maart 2020 heeft het Kabinet besloten dat werkenden voor zover mogelijk thuis moeten werken ter voorkoming van een ongecontroleerde verspreiding van het Covid-19 virus. Op 15 maart 2020 zijn de genomen maatregelen uitgebreid en aangescherpt met onder andere de sluiting van scholen en kinderopvang. Als gevolg hiervan werken veel in Nederland wonende werkenden voor zover mogelijk thuis. Van personen werkzaam in de zogenoemde vitale beroepen wordt juist gevraagd om een extra werkinzet. Deze maatregelen hebben voor vrijwel alle werkenden in Nederland gevolgen voor het werkpatroon. In de ons omringende landen zijn en worden vergelijkbare maatregelen getroffen. Hierdoor worden personen die over de grens wonen of werken geraakt en heeft dit potentiële gevolgen voor hun verzekeringspositie.

Gevolgen verzekeringsspositie

Omdat het werkpatroon en de plaats waar wordt gewerkt in grensoverschrijdende situaties relevant is voor de vaststelling van de toepasselijke wetgeving en daarmee iemands verzekeringsspositie, kan een wijziging leiden tot een wijziging in de socialezekerheidswetgeving die van toepassing is en daardoor onder meer ook het recht op uitkeringen en zorg van betrokkenen en hun gezinsleden.

Het kan grensarbeiders betreffen die nu een periode uitsluitend in hun woonland werken, personen die in meer landen werken die nu veel meer in hun woonland werken en gedetacheerden die tijdelijk naar hun woonland Nederland zijn teruggehaald.

Grenswerkers en personen werkzaam in meer lidstaten

Grensarbeiders werken veelal in een andere lidstaat dan hun woonstaat en zijn in de werkstaat verzekerd. Als zijn een periode geheel of gedeeltelijk in hun woonstaat moeten werken, moet worden beoordeeld of daardoor een situatie van werken in meer lidstaten ontstaat. Gelet op onder andere artikel 14, leden 5, 6, 7 en 10 van Verordening (EG) nr.987/2009 zal een korte onvoorziene en incidentele afwijking van het werkpatroon van enkele weken in het algemeen voor grensarbeiders niet direct leiden tot een wijziging in de verzekeringsspositie. Dat geldt zeker als die periode wordt afgezet tegen de periode van twaalf maanden die in eerdergenoemd lid 10 vermeld staat. Voor personen die normaal gesproken al werken in meer lidstaten en deels in hun woonland kan dat eventueel anders liggen, zeker als de tijdelijke maatregel zou worden verlengd.

Detachering

Voor detacheringen regelt artikel 3, onder b van AC-Besluit nr. A2 dat een korte onderbreking van de werkzaamheden, om welke reden dan ook (bijvoorbeeld vakantie, ziekte, opleiding bij de detacherende onderneming) normaalgesproken niet wordt beschouwd als een onderbreking van de detachering. Beleidsmatig heeft de SVB vastgesteld in SB2142 dat van een korte onderbreking in ieder geval sprake is, als de onderbreking korter dan twee maanden duurt.

Zekerheid vooraf

Vorkomen moet worden dat de mogelijke gevolgen van het tijdelijke werkpatroon door de Coronamaatregelen leiden tot extra onrust en onzekerheid bij betrokkenen. Daarnaast moet worden voorkomen dat de betrokken uitvoeringsinstanties in binnen- en buitenland in individuele zaken onnodig administratief worden belast door extra handelingen verband houdend met wijzigingen in de verzekeringsspositie.

De SVB stelt daarom voor om gelet op eerdergenoemd artikel 14 van Verordening (EG) nr. 987/2009 het tijdelijk afwijkende werkpatroon als direct gevolg van de Corona-maatregelen buiten beschouwing te laten en uit te gaan van de fictie dat conform het normale werkpatroon gewerkt wordt, ook bij een eventuele verlenging. Dat geldt in elk geval voor grensarbeiders en personen die in meer lidstaten werken.

Voor gedetacheerden stelt de SVB voor onderbrekingen van werkzaamheden/ tijdelijk werken in de woonstaat of zendstaat als gevolg van de tijdelijke maatregelen in beginsel niet te beschouwen als een onderbreking van de detachering, ook als de maatregelen verlengt zouden worden en langer dan twee maanden duren. Dit laat onverlet dat detacheringen beëindigd kunnen worden en werkgevers er ook voor kunnen kiezen om bij een langere onderbreking van de werkzaamheden in het buitenland te vragen om een beëindiging van de detachering. Dan kan nodig zijn voor bijvoorbeeld detacheringen van 24 maanden,

om te voorkomen dat bij het weer oppakken van de werkzaamheden in het buitenland deze maanden van de detachering verloren gaan.

De voorstellen hebben tot gevolg dat de verzekeringspositie veelal ongewijzigd blijft, reeds afgegeven A1-verklaringen niet ingetrokken of gewijzigd hoeven te worden, geen extra (her)beoordelingen nodig zijn en het niet nodig is de perioden af te dekken met het sluiten van individuele artikel 16-overeenkomsten met de andere betrokken lidstaten.

Andere landen

Andere landen hebben vergelijkbare besluiten genomen. Zie voor het besluit van Duitsland van 17 maart 2019 https://www.dvka.de/de/arbeitgeber_arbeitnehmer/coronaav.html en voor het besluit van België van 18 maart 2020 de bijlage. Op initiatief van Frankrijk hebben een aantal landen (België, Luxemburg, Liechtenstein, Oostenrijk, Zwitserland en het Verenigd Koninkrijk) afgesproken om de periode van thuiswerken als gevolg van de Corona-maatregelen voor een vastgestelde periode buiten beschouwing te laten. Daarbij is afgesproken dat deze afspraak indien nodig kan worden verlengd.

RSZ heeft ons desgevraagd laten weten de tijdelijke regel niet te beperken tot thuiswerken/telewerken, dus dat is in lijn met het voorstel van de SVB.

We hebben vernomen dat het de bedoeling is dat deze afspraak wordt gedeeld met de Administratieve Commissie.

Belang coördinatie/samenwerking

Omdat in grensoverschrijdende situaties altijd meer lidstaten zijn betrokken is het belangrijk om voor zover mogelijk samen op te trekken bij afwijkende besluiten over sociale zekerheid. Het is dan ook belangrijk dat het te nemen besluit in Nederland voor zover mogelijk in lijn is met andere lidstaten en dat vooraf vaststaat dat er geen verschil van mening kan ontstaan tussen de lidstaten die nadelige gevolgen kunnen hebben voor betrokkenen.

In dat verband vraagt de SVB aan met ministerie van SZW contact het leggen met Frankrijk om aan te sluiten bij het door Frankrijk genomen initiatief en samen met een aantal lidstaten op te trekken voor afstemming van eventuele aanvullende maatregelen nodig of van belang voor de socialezekerheidscoördinatie.

Bijlage:

Besluit van België van 18 maart 2020 over grensoverschrijdend telewerken